

Филозофски факултет Нови Сад

Стручна конференција за наставу филозофије

**PHILOSOPHIAE SERVIAE OPORTET**

**СИНИША МИТРИЋ, МГ**

### Бити, значи бити бољи (АПСТРАКТ)

Антички узори, нововековни императиви и изазови савремености указују на етику као средишњу филозофску дисциплину која треба понудити одговоре, од значаја за наше људско битисање. У најновијем времену ми се, међутим, сучавамо са потискивањем не само филозофије, него културе и образовања уопште, на маргине социјалних интереса. У том смислу циљ овог реферата биће да покаже супротно, да поменута питања засецају у саме темеље стварности, те да од њихове афирмације зависи лик друштва и перспектива његовог развоја.

Сагледавање читавог спектра врлина указује на захтев да знање успостави повратни однос према онима који га усвајају, да школа преобрази своје актере и у својим резултатима добије добро образоване људе.

Како је циљ да се процени улога етике у нашим просветном амбицијама, покушаћу да покажем да утицај тзв. практичних знања није маргиналан, нити придодат укупном универзуму учености, него да спектрално прожима наша умовања, али и све аспекте бивствовања. Бавити се моралним питањима, значи признати слободу и највише достојанство људској личности. Човек у сфери теорије мора уважити границе и условни карактер својих знања. У сфери практичног човек је мера, носилац мерила и одговорности. Зато ово излагање хоће да покаже да етика није само коректив свеукупног мишљења и делања, него услов могућности сваког напретка и изгледне будућности.

Кључни термини (узори, императиви, етика, култура, филозофија, образовање, добро, врлина, стварност, теорија, пракса, умовање, слобода, достојанство, човечност, мера, напредак, одговорност, перспектива)

### To be, means to be better (ABSTRACT)

Antique models, the new age imperatives and challenges of contemporaneous point to the ethics as medial philosophy discipline which is supposed to give the answers of great importance for our human being. However, in the newest period, we are coping with suppression of not only philosophy but culture and education too, on the margins of social interests. In that sense, the aim of this report is to show the opposite, that those mentioned questions cut deep into very bases of reality and then the form of society and perspective of their development depend on their affirmation.

Looking through the whole spectrum of virtues denotes to the request that knowledge makes reflexive relation towards those who gain it, that school transforms its participants and as a result has well-educated people.

As the goal is to consider the role of ethics in our illuminated educational ambitions, I will try to show that the impact of so-called practical knowledge is not marginal, nor added after to the whole

universe of erudition, but it spectrally spreads through our minds and through the all aspects of our entity. Dealing with the moral questions means to admit freedom and mostly dignity of the human personality. Person, in the sphere of theory, must respect limits and conditional character of his knowledge. In the sphere of practice, person is a measure, carrier of measurement and responsibility. Because of that, this presentation shows that the ethics is not only corrective of overall opinion and acting, but it is a condition for possible progress and for manifest future too.

Key terms (models, imperatives, ethics, culture, philosophy, education, good, virtue, reality, theory, practice, mind, freedom, dignity, humanity, measure, advance, responsibility, perspective)

Објашњење;

Циљ излагања је био да се покаже да изградња морална и интелектуалне врлине кроз наставу филозофије у српским гимназијама има много шири значај и далекосежније циљеве од оног који му придаје колоквијални говор. Хтели смо да акцентујемо врлину као спектралан појам, чија афирмација у настави доприноси изградњи највиших стручних компетенција талентованих ученика.

1. Бити добар и добро образован(сагледавати сврхе)  
универзалност, одрживост, самовредност, хуманост
2. Бити свестран(повезивати таленте)  
аналитичност, компаративност, комуникативност, специфичност
3. Бити отворен(вишеструко сагледавати)  
самокритичност, флексибилност, целовитост, прогресивност
4. Бити фронетичан(разликовати битно од небитног)  
саветовати се, раздвајати, повезивати, обједињавати
5. Бити креативан(стварати нову вредност)  
трагати, иновирати, развијати, маштати
6. Бити практичан(имати у виду исходе)  
примењивати, процењивати, учвршћивати, сарађивати
7. Бити човек(превазилазити себе учећи)  
слобода мишљења, научно поштење, умеће живљења, одговорност делања

Били би поносни да својим радом у МГ у оквиру Стручног већа друштвених наука допринесемо свестраној личној изградњи младих људи који су нам поверени.